IL.

בוליה מובח בצפון קאי. פירש נקונטרס גלפון פתח ההיכל

קאי ואין מן המובח לפני פתח ההיכל כלום אלא אמה של יסוד דרומית א"נ בלפון העזרה קאי והוו חמש ליו כנגד הפתח אחת

מהן יסוד דרומי אישתכח דכי נפיק מן הפתח להו יסוד דרומי לפניו

מכוון באמצע הפתח וכלשון זה

אחרון נראה דלקמן פרק קדשי

קדשים (דף נת.) מוכח דלמאן דאמר

כוליה מזבח בלפון קאי האי או חמש

אמות כנגד הפתח דהא תנן או (תמיד דף

כט.) מערכה שניה של קטרת היה משוך

מן הקרן כלפי נפון ארבע אמות

מוקי לה כרבי יוסי דבעי לפני הפתח

וקסבר כוליה מזבח בלפון קחי:

אעלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן או

דרומית מזרחית מזרחית צפונית צפונית

מערבית מערבית דרומית ישירי הדם היה

שופך על יסוד דרומית בן ונאכלין בלפנים מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל ליום ולילה בעד חצות: גבו' היכי עביד רבי יוחנן ורבי

אלעזר חד אמר נותן אמה אילך ואמה אילך

וחד אמר שמחמא ויורד כנגד חודו של קרן

אליבא דרבי אלעזר בר"ש דאמר היא עצמה אינה נעשית אלא בגופה של

קרן דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי מר סבר אמה אילך ואמה

אילך כנגד קרן הוא ומר סבר כנגד חודה אין מפי לא מיתיבי חמאת הציבור

והיחיד כיצד מתן דמן היה עולה לכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית

מזרחית יומובל באצבעו יהימנית המיומנת שבימין מן הדם שבמזרק וחומר יו

בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה מלמטה ומחטא ויורד כנגד חודה של קרו עד

שמכלה כל הדם שבאצבע וכן כל קרן וקרן הכי קאמר ימצוה בחודה אי עבד אמה אילך ואָמה אילך לית לן בה: מאי רבי ומאי רבי אלעזר בר' שמעון

בתניא דמים העליונים ניתנין מחום הסיקרא ולמעלה דמים התחתונים ניתנין

מחום הסיקרא ולמטן דברי רבי רבי אלעזר ברבי שמעון אומר במה דברים

אמורין בעולת העוף אבל בחמאת בהמה היא עצמה אין נעשית אלא על גופה

של קרן אמר רבי אבהו מאי מעמא דרבי דכתיב יוההראל ארבע אמות

ומההראל ה ולמעלה וגו' ארבע אמות הוא דהויא אמר רב אדא בר אהבה

ומקום חקרנות ארבע מקום קרנות ד' הויא אלא אימא רשות קרנות ד': דיתנן

התם חום של סיקרא חוגרו באמצע להבדיל בין דמים העליונים לדמים

התחתונים מנא הני מילי אמר רב אחאיו בר רב קטינא שנאמר יוהיתה הרשת עד חצי המזבח התורה נתנה מחיצה להבדיל בין דמים העליונים לדמים

התחתונים: שירי הדם כו': סת"ר ₃אל יסוד מזבחח זה יסוד דרומי אתה אומר

זה יסוד דרומי או אינו אלא יסוד מערבי וילמד סתום מן המפורשיו אמרת ילמד

ירידתו מן הכבש ליציאתו ז מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל או בסמוך לו ° אף

ירידתו מן הכבש בסמוך לו: יתניא רבי ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי

ר' שמעון בן יוחאי אומר זה וזה יסוד דרומי בשלמא למאן דאמר יסוד מערבי

קסבר ילמד סתום מן המפורש אלא למאן דאמר יסוד דרומי מ"מ א"ר אסי יו

קםבר האי תנא ״כוליה מו מזבח בצפון קאי ל״א כוליה פתח בדרום קאי

מסורת הש"ם

כש אב מיי פרק ה' מהלכות מעה"ק הלכה י: ל ג מיי שם פ"ז הלכה ח: ד מיי שם פרק י הלכה י: ה מיי שם פרק י הלכה י: ה מיי שם הלכה ח: ה מיי' שם הלכה ח: לא וז מיי' שם פ"ה הלכה ז: לב ח מיי' פ"ב מהלכות בית

תורה אור השלם

 וְהַהַּרְאַל אַרְבָּע אַמּוֹת וּמַהְאַראַיל וּמַהְאַריאַלוּ וּלְמַעְלָה הַקְרֵנוֹת אַרְבַּע: יחזקאל מג, טו

2. ונתתה אתה תחת כרכב בּבְּיִבְּינָתְּהְ הְּנֶיתָה הָרֶשֶׁת הַמִּוְבָּחַ מִּלְמָשָׁה וְהִיְתָה הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּוְבָּחַ:

3. ולַקָּח הַכֹּהו מָדָם הַחָטָאת באצבעו ונתו על קרנת מזבח הָאָבְּלְטוֹ וְנָתֹן עֵל אָן מוּ נְּוְבְּוֹר הָעלְה וְאַת דְּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אָל יְסוֹד מִזְבָּח הָעלְה: וויקרא ד, כה ולרש"י צ"ל פסוק זה: וְלָקָח הַבּהַן מִדְם הַחִּטְאת

באצבעו ונתן על קרנת מזבח הָעלָה וָאֶת כָּל דְמָה ישׁפּרְ אֶל סוד המובח:

מוסף רש"י

מחטא ויורד. מחטא לשוו יכידה מדוטא דיורד. ממוטו לשון ירידם מה, כדלמתיין במנמות טשא עולם יימ, כדלמתיין במנמות טשא עולם ומחסטא (יומא וה.) במה דברים אמוריה. דעליונים לה קביע להו מקום אלא שיהו מן החוט ולמעלה: על גופה של קרן. האבן של אמה על אמה שביאש המובת, שכל אמה שביאש המובת, שכל מות (לעיל י:) חוגרו באמצע. למזכח סביב (מנחות צז:), כחמלע גוכסו (בכורות יו:) התורה נתנה להבדיל בין דמים העליונים התחתונים. לדמים התחתונים. מטאת בהמה למעלה מן החוט ומטאת העוף למטה, ועולת העוף למעלה ועולת בהמה למטה (מנחות צו). או: ומטאת בהמה למעלה דכתיב ביה קרנות וכן עולת העוף, ושאר זבחים שלא פירש בהן נעשין למטה דכתיב בהו מזבח ולא כתיב בהו דכתיב כהו תובח ונח כתיב כהו קרנות, וכוליה מובח ליכא למימר דהוי מקומן שהרי תורה נתנה מחילה (לעיד י.) כוליה פתח בדרום האי. פתח דהיכל בדרומו של מוצח קאי, הלכך יסוד אשר של מוצח קאי, הלכך יסוד אשר פתח אהל מועד היינו דרומי (יומא

לעזי רש"י

אמנט"ר אמניויד"א. מוכנה, בוריי"ר ריטרייר"א. לכווץ.

שימה מקובצת

בוליה מובח בצפון קאי. פ״ה ואית דגרסי כו'. וקשה לפי זה דלקמן בפ' קדשי קדשים (מה.) מוכח דלמאן דאמר כוליה מובח בלפון קאי הוי חמש אמות דרומית כנגד הפתח בר׳. לכך נראה כלשון אחר שבקונטרם דכוליה מובח בלפון קאי ולפון העורה מתחיל באמלע הפתח שהוא רחב מנוחיר בשונת השפתו ששוח ימוב עשר אמום, נמלא ה' אמות דרומית של מזבח כנגד הפתח ואחת מהן יסוד רואה יסוד דרומי לפניו מכוון כנגד אמצע הפתח ורגילות של אדם לנאת באמצע הפתח. ודוחק הוא וכי לעולם שהיא כנגד הפתח, אימא דגם ד' אמות מערביות שכנגד הפתח הוו

יסוד. דאי משום שכל יסוד מערבי לא היה כנגד הפתח מה בכד הלא כי נמי מובח ממולע היה מנלו דיסוד מערבי כולו מיחרי כנגד הפתח מה בכד הלא כי נמי מובח ממולע היה מנלו דיסוד מערבי כולו מיחרי כנגד הפתח והלא אורכו לפי שלא היה לו שום רוח אחר כנגד הפתח רק רוח מערבי שבאמלעיתו הוא עשר אמות כנגד הפתח כל רוחב הפתח: ס"א ודוחק הוא כר' וא"כ מנלן

עלה ברבש ופנה לסובב. מפני שדמה ניתן למעלה על הקרנות ובאלבע לריך לעמוד על גבי סובב אבל בכל שאר הדמים שהן התחתונים דו מן החוט ולמטה ביו ובקרן זוית המזבח עומד על הרלפה חורק מן הכלי למובח וכל מקום שיגיע למובח כשר: ובא לו לקרן דרומים מורחים. שבה הוח פוגע

ראשון כדקיימא לן לקמן (דף סב:) שבמשכן היו

הדרום למורח וממורח ללפון ומלפון למערב דהיינו דרך ימין: על יסוד דרומית. בגמרא יליף לה: לפנים מן הקלעים. לפי קלעים היקף לחצר אהל מועד ובמקום הקלעים היתה חומת העזרה בבית יו שלמה או בית עולמים ובחטאת כתיבא בחלר אהל מועד במקום קדוש תאכל (ויקרא ו): לזכרי כהונה. דכתיב הכהן המחטא אותה יהו (שם) לאפוקי נשים שאינן ראויות לחיטוי ובויקח קרח גבי חטאת ואשם ומנחה כחיב ח כל זכר יאכל אותו: בכל מאכל. משום דקתני בפסח ואינו נאכל אלא ללי לקמן (דף נו:) תני בכולהו ובכל מאכל: ליום ולילה. כדילפינן בפ׳ שלישי (לעיל דף לו.) ובשר זבח תודת שלמיו למדנו יו שנאכלת ליום אחד חטאת ואשם מנין תלמוד לומר זבח ש ובקדשים לילה הולך אחר היום דכתיב לא יניח ממנו עד בקר (ויקרא ז): עד חלות. סייג עשו חכמים לתורה להרחיק אדם מעבירת כרת כדתנן בברכות בפרק קמא (דף ב.) כל הנאכלין ליום אחד מלותן כו׳: גבו׳ היכי עביד. מתנת אנבע בקרן: אמה אילך. כשהוא עומד אלל זוית המזבח נותן בתוך אמה של מקצוע לאיזה רוח שירצה או לדרום או למזרח בקרן דרומית מזרחית וכן בכל קרן: מחטא ויורד. לשון הכתוב הכהן המחטא אותה (ויקרא ו): אליבא דרבי אלעור. לקמן מייתי פלוגמייהו: היא עלמה. כלומר כל עלמה ועיקר מלוחה אינו אלא שם: דר"ע לא פליגי. דלא בעינן חודה בודקרן כתיב ואמה על אמה ברום אמה הנחון בראש המוצח בכל זוית וזוית בכל מקום שבה קרוי קרן: **רי פליגי אליבא דרבי.** דמכשר לה מחוט הסיקרא ולמעלה ואע"ג דלא בקרן: **מר סבר.** כי היכי דקרן הויא אמה על אמה אף כל שתחתיו כנגדו הוי קרן: ו**מר סבר.** כיון דקרא לאו ≈ו אקרנות ממש קפיד בשא המזבח לא שייך לשון קרן אלא בחודה של זוית: **המיומנת שבימין.** אלבע הרגילה למלאכה ולא בין שאר אלבעות מוכנות להושיט ולטבל היינו שאצל גודל. מיומנת אמנט"ר בלע"ו: וחומר ביו בגודלו ובאצבע קטנה. מושך את הדם שבאצבע כלפי למטה שיפול כולו למובח: **חומר.** לשון נחמרו בני מעיה [חולין דף נו.] דנוריי"ר בלע"ז: ומחטא. זריקת חטאת קרוי חיטוי כמו הכהן המחטא אותה: כנגד

א] איתא להא בבא בזוהר פ׳ חודה. רבי היא דמכשר למטה מן הקרן להכי כדו סנא לה בחודה: בד"א. דדמים העליונים כשירין למעלה מן החוט מיד: בעולם העוף. שנעשית למעלה כדאמרינן בפרק קדשי קדשים (לקמן דף סד:): אבל חטאת בהמה. דכתיב בה קרן בהדיא אינה נעשית כו': וההראל. מזבח: ארבע אמום הוא דהואי. בתמיה, וכי אין גובהו או רוחבו אלא ארבע אמום: מקום ארבע. כלומר הקרנות תופסין

ממקס"י מניה רשות לכפלינו] במקס": כין פעין צינור מצודה בקליעה (כייף), [וכן מצודה כד"ו. וכדק"ס כתכ שכד" פסד"מ נשתכם לפפיניו]: כרן "לי בקרן (כייף ושמכיי): כין פעין צינור מצודה בקליעה (כייף), [וכן מצודה כד"ו. וכדק"ס כתכ שכד" פסד"מ נשת ההוכל שהיה רוחב הפתח י" אמות והוו המש אמותיו של המזבח כנגד הפתח ואחת מהן ישוד ישוד שמכ"ב מיד ב"ב וב"ש: לאן בש"מ נוסף ודגילות הוא לצאת המש אמותיו של המזבח כנגד הפתח ואחת מהן ישוד ישוד ישוד ביו מיד אוו המשארות: לבן בדרום קאי (כתח". דיו רפים ושיח בר"מי של ב"מ"ל נוסף משלם למכון הסיכו לא לפון הסיכו לשונת ב"מן. להן ניתן מש שלם למכון הסיכו לא לפון הסיכו לא לפולון מדוד (ב"ק). להן הפתח רואה יסוד (ש"ם):

כל פינות שאתה פונה יהו דרך ימין והכבש בדרום וכשעולה בו ופניו למזבח הוי ימינו למזרח ובא ביו לימינו למזרח ובא לאותו קרן והולך ומקיף בסובב דרך ימין ופניו למזבח מן ל) יומא נח:, כ) כעי"ז קרושין
כא: הוריות יב. חולין צא.
קלד:, ג) לעיל י:, ד) מדות פ"ג
מ"ל [מנחות לז: בכורת יז:] רוש׳ מע״ש פ״ה ה״א, כ) יומל נט. ת"כ ויקרא חובה פ"ט ה"ב,) מוספ' יומא פ"ג ה"ג,) [לקמן נמ. סג:], ה) במדבר ח י, ע) פסחים ג. חולין פג. תמורה יד.

גליון הש"ם

אף ירידתו. עיין לקמן דף פא ע״א תוד״ה אבל:

שינויי נוסחאות

במדבר דף [קיח ע"ב] ולפי הסוד אשר מפרש שם דקדקו למול דוף ניקוש בן אפני אסוד לקדקו המקובלים דגרסינן בא לו לַקְּרן הלמ"ד בפחח, אש"פ שהוא סמוך למילת דרומית (מלא"ש): בן צ"ל דרומי (ש"מ ופרי"ד). ועי' תוי"ט רובים (שיים: ופריים). ועני מחיים ליים לחיים ברובים (שנים): דן סיים וכובך במי מקרן במי מקרן במי ורובים ברובים ורובים בכרובים בכרובים בכרובים ובמצבעו מכאן ומחטא. מכלי מעס"ק ה"ו לגלים כן בפ"ה מכלי מעס"ק ה"ו לגלים שהול מכו" לחלל מעם קים לי מנת שחת כתב שם וסומך באצבעו הגדולה מכאן ובגודל מכאן וכרי. ול"ע (ש"ח). וע" כל"מ שם וע" עד"ע וק"ם: הן ומהריאל ולמעלה הקרנות ארבע ארבע ולמעלה הקרנות ארבע ארבע הרבע הורבע הורבע הורבע הורבע הורבע בלידים ולי ב'' מור ב'' במחריאל. נכיסוק ומהאראיל: ומקרות די, ומקום קרנות די, ומקום קרנות כי כ''ל ("ש"ח"): ז' כ"ל הונא: "ש"ח, נכי"ל הונא: תנא י"ש"ח, נכי"ל הונא: תו בפלי"ל אל יכוד מזבח העולה. נ"ל אל יסוד המזבח העולה. ניט אל יסוד המובח (כיים וקי וריב). וכ"ג רש"י, והול נויקרל ד, לד: ש] מיבות וילמד סתום מן המפורש, ליתל בכל סתום כן המפורש, ניתם כככ כתה"י וביומלו גט ע"ל. ובדק"ס כתב שפירוש הול והוגלל בפנים: ין ל"ל מיציאתו ("שמכ"י וגליון): יאן נ"ל ההיכל אינו נותן אלא בסמוך לו ואיזה זה זה יסוד בסבוך כו האיזה זה זה יסוד מערבי אף ירידתו מן הכבש אינו נותן אלא בסמוך לו האיזה יה יסוד דרומי (כ־"צ. פו־"ד): יבן נ"ל אשי ("ש"ם): יבן ככ"ק סוליה פתחא (בצפון) [ל"ל כדרום בדרום קאי תנא דבי כו". וכשלה ליתה. (נכ"דו ל"א בדרום והשלה ליתה. (נכ"דו ל"א בדרום והשלה ליתה. (נכ"דו ל"א בדרום בדרו והסקה נימקם, [בד"ו כ"א בדרום קאי ובט"מ מחק מיבות חלון: יד] ל"ל תחתונים (כתה"י וד"ה) מון ולמטה עומד על הרצפה אצל זוית המזבח וזורק כו" (*ש"מ): מון ל"ל ופונה (*ש"מ): ו] בבית עולמים ובחטאת כתיב יון בבית עולמים ובחטאת כחיב במקום קדוש תאכל בחצר אהל מועד כ5"ל והס"ד ולח"כ מה"ד לזכרי (*ש"ח), מינות בבית שלמה או נוספו ע"פ בה"ז. והנלי"ב במ"ש גורם בבית בה"ו. והנכי"כ נמ"ק גורע בבית שילה. וע" 2"ק ודק"ק: יח] אותה יאכלנה לאפוקי (כתה"יוש"מ: ימ] למדנו לתודה (*ש"ח): כן 2"ל משום דקרן (ש"מ): כאן נ"ח תיכת לאו ליח (גליון). [ולא נמלא נוסח זה של הגליון בכל כתה"י ודפו"י הגניון ככל כתה"יי ודפו"י שבידינו. ול"ב]: כב] ל"ל בלא שאר אצבעות כלומר מוכנת להושיט ולטבל והיינו שאצל בר' (ש"מ וב"ש): כגן מלכלי לש"י בר (שינו זביש). בכן לת כלי לש" נרחה דלח היה בגירסתו חיבות מלמעלה, מלמטה שלפנינו בגמ' (רש"ש וע"ש). [ובש"מ הוסיף כאן חיבת למעלה. הוסיף כאן תיבת למעלה. וככתה"י ליתא]: כר] להכי לא תנא (ש"מ וכתה"י). והנצי"ב ז"ל כה] ורשות (כתה"י, ד"ו וצ"ק). נכי"פ כלומר ורשות וכו'. אנל בשמכ"י מגיה רשות כלפנינו:

ארבע אמות במובח דכל קרן אמה על אמה: ומקום קרנות ארבע הויא. בתמיה. והרי אין הקרנות אוכלין במובח אלא שתי אמות מן

המזרח למערב ושתים מן הדרום לנפון היינו שתים על שתים: אנא. על כרחך ה"ק קרא רשות קרנות ארבע כלומר שם

רשות בהו הקרנות תופסת למטה מהן ארבע אמות דהיינו עד החוט דכוליה הוי קרן בוו: הרשת. כעין בוו ליור מלוירת בקליעה ושל

נחשת הויא בתחתיו בחו של מובח עשוי כנפה וגבוה עד חליו של מובח: הסורה נחנה מחילה. מדקפיד אחלי מובח: אל יסוד המובח.

האמור בחטאת החיצונה: או אינו אלא יסוד מערבי. כדאשכתן בפנימיות לעיל אשר פתח אהל מועד וילמד סתום מן

המפורש: ילמד ירידמו מן הרבש. בחילונות ושירי הדם בידו מיליאתו מן ההיכל [ושיריים הפנימיים בידו מה יליאתו מן ההיכל]

ביסוד מערבי שהוא סמוך לו: אף ירידתו מן הכנש. נשפכין ליסוד דרומי שהוא סמוך לו: זה וזה. חילונים והפנימים: ססום. החיצונים: מפורש. פנימים שכתוב בהן יסוד מערבי דכתיב אשר פתח אהל מועד: מ"ט. הא כתיב בפנימיים אל

יסוד אשר פתח אהל מועד: קסבר כוליה מובח בלפון. פתח ההיכל קאי ואין ביו המובח לפני הפתח כלום אלא אמה של

יסוד דרומי אי נמי בלפון העורה קאי ₪ והוו חמש אמוחיו כנגד הפתח ואמה אחת מהן יסוד דרומי אישתכח דכי נפיק מן הפתח רואה יסוד דרומי לפניו מכוון באמצע הפתח אש. ואית דגרס כוליה פתח בדרום בי מובח קאי והיא היא אי כל פתח ההיכל לדרומו של מובח הוא: